

IVAN PERGOŠIĆ: *DECRETUM* - ČETIRI I POL STOLJEĆA KAJKAVSKOGA PRVOTISKA

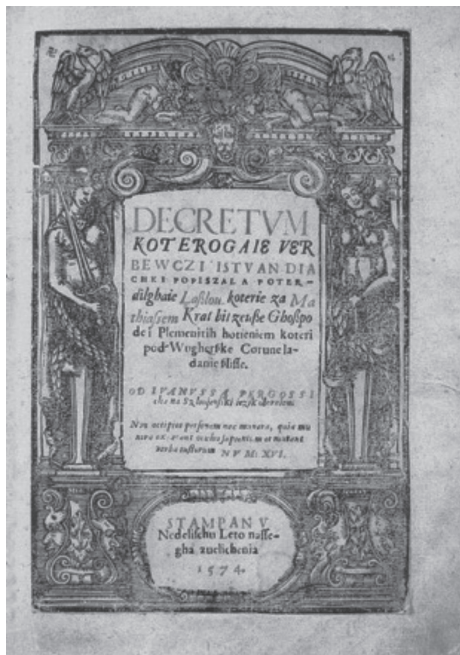
Proslava 450. obljetnice prve tiskane knjige u Međimurju i sjevernoj Hrvatskoj

Općina Nedelišće je 13. studenoga 2024. proslavila veliki dan hrvatske i međimurske kulture, 450. obljetnicu objavljivanja *prve tiskane knjige na hrvatskom kajkavskom jeziku*: Pergošićev *Decretum* iz 1574. godine. Obilježavanje jubileja započelo je u popodnevним satima znanstvenim kolokvijem na kojem su sudjelovali vodeći znanstvenici kajkavskog jezika, tiskarstva i povijesti iz Hrvatske i Slovenije, te nastavljeno posebnim programom vezanim uz tu svečanost.

U znanstvenom su kolokvijju svojim novim znanstvenim prinosima sudjelovali: prof. dr. sc. Nataša Štefanec: *Juraj IV Zrinski i Međimurje*; dr. sc. Klaudija Sedar: *Rudolf Hoffhalter u Donjoj Lendavi*; mr. sc. Ivan Zvonar: *Mihalj Bučić i tiskara u Nedelišću*; prof. emeritus dr. sc. Alojz Jembrih: *Ivan Pergošić i njegov Decretum (1574.)*; izv. prof. dr. sc. Ivana Kresnik: *Jezična obilježja Pergošićeva prijevoda Decretuma (1574.)*

Svečani dio programa uveličali su Tamara Korunek Lesar, Nada Žvorc, Dejan Buvač i Ljudevit Boščak.

Prije 450 godina objavljena je prva tiskana knjiga na *kajkavskom jeziku* - *Decretum* Ivana Pergošića, objavljena, dakle, 1574. godine u Nedelišću. Značajan je to pisani i pravni spomenik bitan za tadašnju Slavonsko-Hrvatsku kraljevinu i Ugarsku. Riječ je o prevedenom feudalnom zakoniku hrvatsko-ugarskoga privatnog prava koji je vrijedio sve do sredine 19.

Ivan Pergošić, *Decretum* (Izvor: www.lzmk.hr)

stoljeća. *Decretum* je prevedeno djelo s latinskoga izvornika ugarskoga pravника Istvana Werböczyja (1458. – 1541.), a prvi je put objavljeno 1517. godine u Beču - *Decretum koterga je Verboczy Istvan dijački popisal, a sada od Ivanuša Pergošića prevedeno na slojenski* (kaj-

kavski) jezik.

Zbog trodijelne strukture naziva se i *Tripartitum*.

Decretum Ivana Pergošića svjedoči o već tada općestilski razvijenom kajkavskom književnom jeziku s pravnom terminologijom, prvom uopće na južnoslavenskom prostoru u 16. stoljeću, i po tome ravnom drugim europskim jezicima i takvim djelima. Ta je knjiga spomenik hrvatskom kajkavskom jeziku i kulturi koja se, pod okriljem obitelji Zrinski, njegovala u Međimurju i u Hrvatskoj, od Primorja do Mađarske, dakle na posjedima koje je držao Juraj IV. Zrinski, kome je djelo i posvećeno.

Djelo je tiskao putujući tiskar Rudolf Hoffhalter, došavši u Nedelišće iz Lendave, na poziv Jurja IV. Zrinskog. To je tek druga tiskara u Hrvatskoj u 16. stoljeću, četvrta uopće u povijesnom redu, ako se u obzir uzmu i tiskane inku-

nabule u Kосinju i Senju.

Nositelj projekta *450. obljetnica prve tiskane kajkavske knjige u Nedelišću* je načelnik Općine Nedelišće Nikola Novak, predsjednik Organizacijskoga odbora prof. Vladimir Mihaljević, stručni koordinator i organizator proslave dr. Alojz Jembrih, a koordinatori- ca znanstvenog skupa te organizatorica Jasna Hajdinjak, voditeljica Turističke zajednice Nedelišća. Organizatori su Općina Nedelišće i TZP Srce Međimurja, a članovi Organizacijskog odbora Nikola Novak, Vlado Mihaljević, Alojz Jembrih, Jasna Hajdinjak

Nedelišće i Međimurje se s pravom ponose svojim mjestom u samom vrhu hrvatske kulture, pa je i Općina u svoj grb simbolično stavila tiskarski stroj.

Vladimir Mihaljević

KNJIŽEVNA NAGRADA RIKARD JORGOVANIĆ ALOJZU JEMBRIHU

U Narodnoj knjižnici Hum na Sutli 26. travnja 2024. godine održana je književna manifestacija *Dan Rikarda Jorgovanića* (11. travnja 1853. – 24. listopada 1880.) u čast književnika koji je prije 171 godinu rođen u Malom Taboru u Humu na Sutli. Tom je prigodom dodijeljena književna nagrada za najbolji autorski rad.

Podsjetimo: prijedloge za Nagradu mogli su dostaviti autori, nakladnici, ustanove, građani i članovi Povjerenstva, a za nju konkurirati sve vrste književnih djela autora koji su podrijetlom iz Hrvatskoga zagorja, autora koji žive i stvaraju na području Hrvatskoga zagorja, autora koji svojim radom daju izniman doprinos u promoviranju književnih vrijednosti Hrvatskoga zagorja ili autora koji u svojim djelima promoviraju i druge vrijednosti Hrvatskoga zagorja.

Konkurirati su mogla ona djela koja nisu nagrađena nekom književnom nagradom, a za nagradu prijaviti se autori, odnosno izdavači djela objavljenih u hrvatskih nakladnika tijekom razdoblja od 1. travnja 2023. godine do 1. travnja 2024. godine.

Po objavljenom pozivu pristigla su tri prijedloga:

Alojz Jembrih: *Kajkavski filološki ogledi*, Muži zagorskog srca, Zabok 2023.

Srećko Blažičko: *Na beli cesti*, Muži zagorskog srca, Zabok 2023.

Vladimir Šenjuc: *Tuga jeseni*, HZKD, Klanjec, 2023.

Povjerenstvo za dodjelu nagrade donijelo je odluku da se Nagrada Rikard Jorgovanić za 2024. godinu dodijeli Alojzu Jembrihu za autorski rad: *Kajkavski filološki ogledi – Prinos povijesti hrvatske književnosti i jezika*, Muži zagorskog srca, Zabok, 2023.

Knjiga sadržajno predočuje niz različitih radova autora koji su nastali u posljednjih dvadesetak godina, a doprinos su povijesti kajkavske književnosti i jezika. Knjiga je izišla u nakladništvu udruge Muži zagorskoga srca prigodom autorove 75. godišnjice života.

Alojz Jembrih (r. 11. lipnja 1947., Varaždin) u Beču je završio studij slavenske filologije i doktorirao s temom o hrvatskom piscu Antunu